

NOKIAN
KAUPUNKI

(Lähi)junan / raideliikenteen merkitys kunnalle

Pro Rautatien järjestämä webinaari 2.6.2023

Eero Väättäinen, kaupunginjohtaja, Nokia

NOKIAN KAUPUNKISTRATEGIA 2021 - 2030

TULEVAISUUTEMME Elinvoimainen ja ekologinen

NOKIA 2030

Pirkanmaan paras
yrityskunta

Kestävä ja turvallinen
Nokia

Kasvua mahdollistava
kaupunkirakenne

Hyvinvoiva ja osallistuva
nokialainen

KÄRKIHANKKEET

Elävä ja elinvoimainen keskusta	▶	Liikenneyhteyksien ja liikkumisen kehittäminen	▶
Rantojen kaupunki	▶	Osallisuuden edistäminen	▶
Hiilineutraali kunta	▶	ECO3:n jatko-ohjelma	▶

OHJAAVAT PERIAATTEEMME

Palvelemme

Välitämme

Toimimme tuottavasti

Uudistumme

Lähijunaliikenteen lyhyt historia Nokialla

- Lähijunaliikenne alkoi 12/2019
  - Pandemian vaikutus merkittävä
  - Matkustajamäärät polkivat paikoillaan kaksi (2) vuotta
- Tampereen seudun lähijunaliikennettä lisättiin 8/2022 alkaen.
  - Vuoroja lisätään M-junaliikenteeseen Tampereen, Nokian, Lempäälän ja Akaan kuntien alueella
  - Esimerkiksi Tampere-Nokia -välillä arkiliikenteen vuoromäärä kasvoi 15 vuorosta 25 vuoroon suuntaansa
- Esim. Nokialta Tampereelle noin 30 min. vuoroväli aamuisin ja iltapäivisin (klo 6.33 – 9.22 ja 15.05 – 18.05)

Ja pitkä historia...

- Siuron rautatieasema kuului Porin radan alkuperäisiin liikennepaikkoihin.
- Siuron asemarakennus rakennettiin vuonna 1895 – samanlaisena kuin esimerkiksi Nokian, Karkun, Kauvatsan ja Nakilan rautatieasemat samalla rataosalla
- Henkilöliikenne Siuron asemalla lopetettiin vuonna 1989 ja tavaraliikenne vuonna 2002.
- Linnavuoren rata purettiin vuosina 1986–1988.
- Museovirasto on luokitellut Siuron asema-alueen valtakunnallisesti merkittäväksi suojelukohteeksi

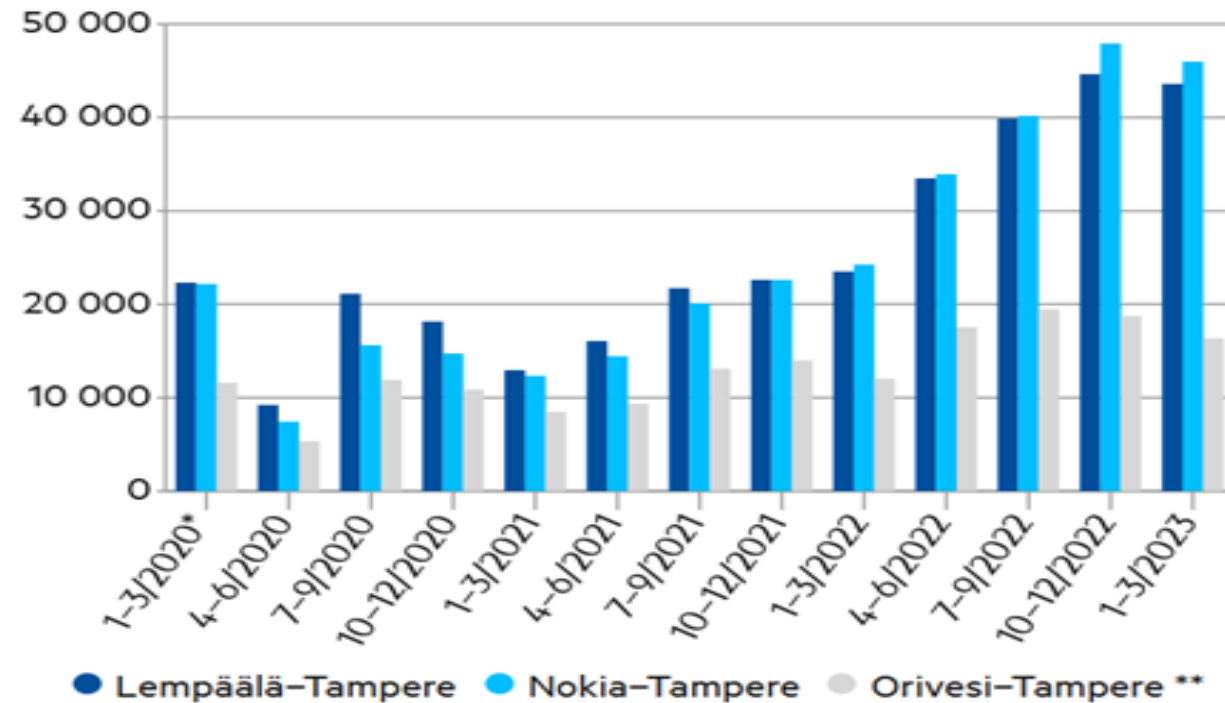

Nokia-Tre-Lempäälä - junan käyttö lisääntyy

Junamatkustajat Nysse-liikenteen alueella

Mukana ovat VR:n ja Nyssen kaikki lipputuotteet lähi- ja kaukojunissa.

LÄHDE: NYSSE-JOUKKOLIIKENNE

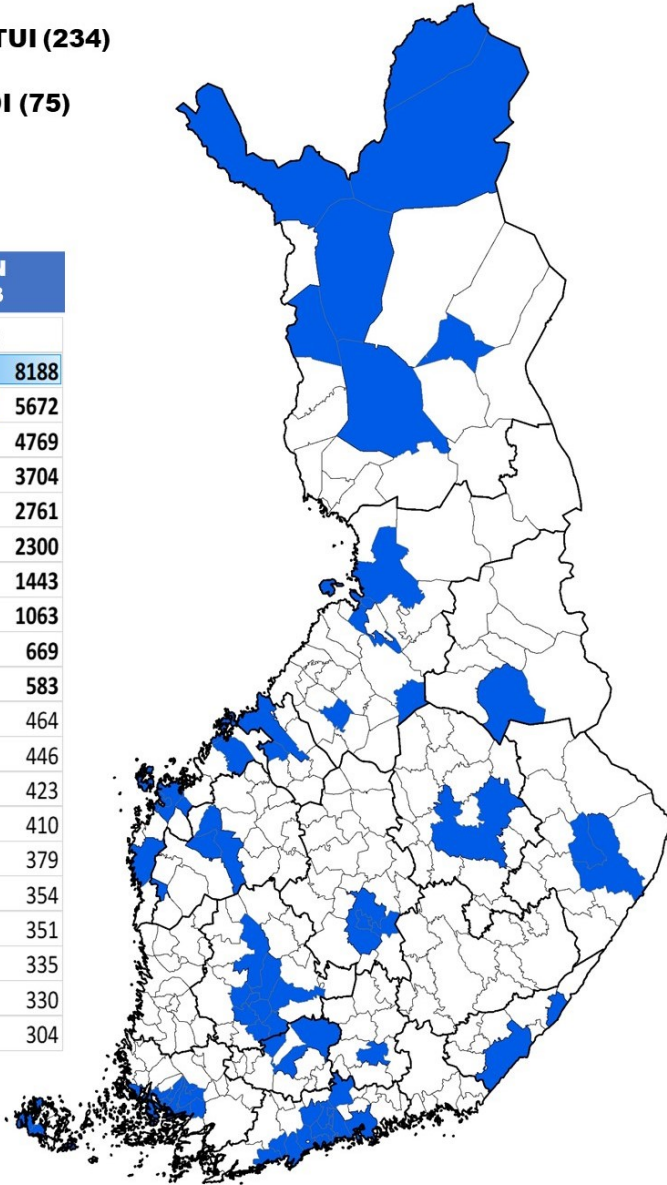

VÄESTÖNLISÄYS KUNNITTAIN 2022

TOP 20-KUNNAT MÄÄRÄLLINEN VÄESTÖNLISÄYS VUONNA 2023

SIJOITUS	KUNTA	VÄESTÖNLISÄYS
1.	Espoo	8188
2.	Helsinki	5672
3.	Tampere	4769
4.	Vantaa	3704
5.	Turku	2761
6.	Oulu	2300
7.	Jyväskylä	1443
8.	Kuopio	1063
9.	Tuusula	669
10.	Seinäjoki	583
11.	Nokia	464
12.	Kerava	446
13.	Lempäälä	423
14.	Järvenpää	410
15.	Vaasa	379
16.	Kaarina	354
17.	Rovaniemi	351
18.	Kangasala	335
19.	Nurmijärvi	330
20.	Kirkkonummi	304

16/4 sääntö?

- Väestönlisäyksen TOP20 listalla 4 ”poikkeavaa” kuntaa
  - Tuusula, Nurmijärvi, Kaarina, Kangasala
    - Po. kunnissa ei ole henkilöjunaliikennettä
    - (poikk. Jokelan asema Tuusulassa)

Edellytysten luonti lähijunan kasvulle

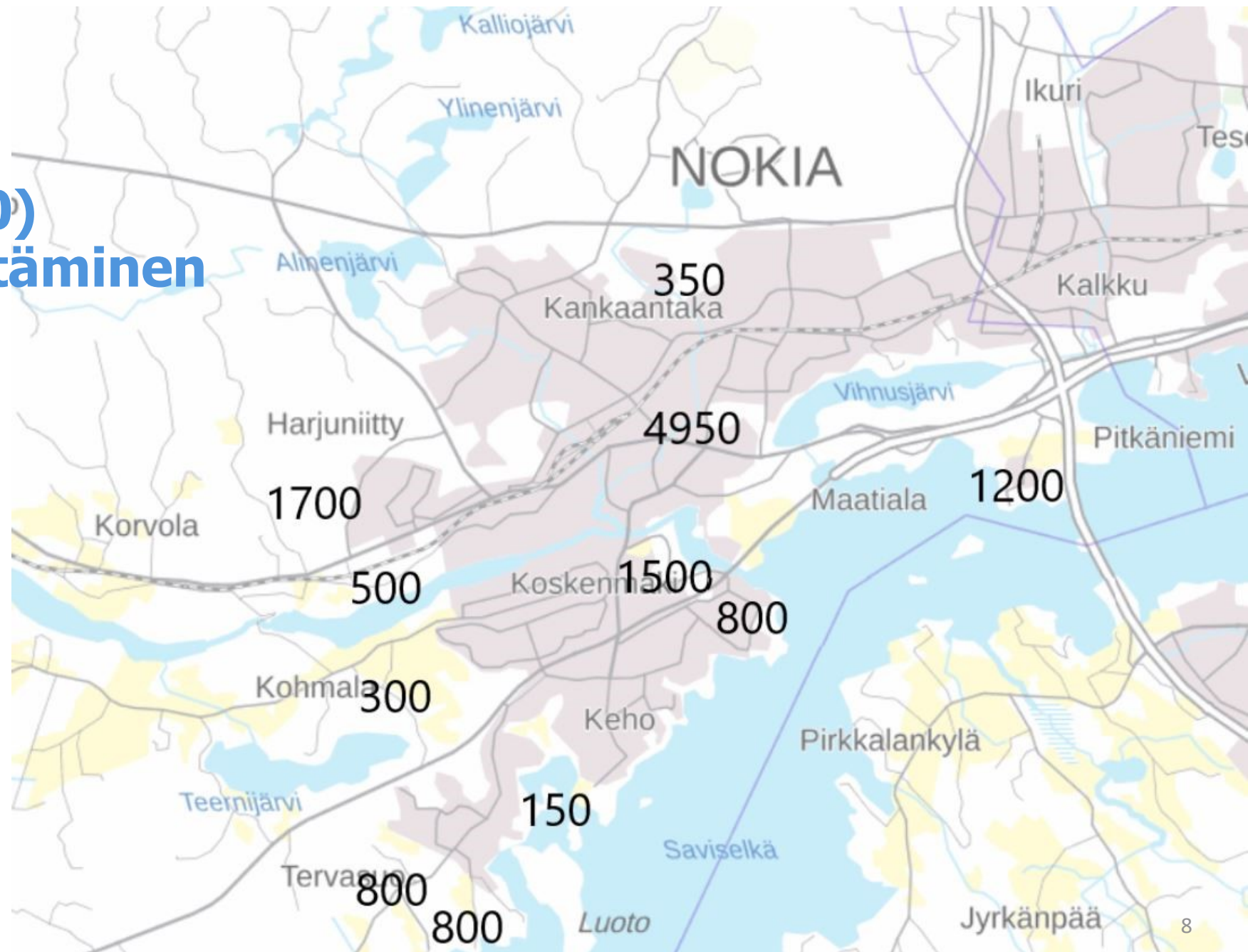
- Matkakeskuksen rakentaminen Nokialle
  - Investoinnin arvo noin 15 milj. euroa
  - Sisältyy MAL –sopimukseen
  - Kaavoituksessa ollut viivettä
  - Käsittää: 2. laiturin, hissien laiturille, uuden alikulun, muun joukkoliikenteen laiturit / pysäkit, liityntäpysäkit
- Harjuniityn / Siuron seisakkeet
- Asumisen tiivistäminen

Nokian kasvun potentiaali (2040) - asumisen tiivistäminen

- Kaavoituspotentiaali asukasluvun kasvattamiseen vuoteen 2040 mennessä
- Kaupungin strategian mukainen tavoite on 1 % vuotuinen kasvu
- Kaavoituksessa tunnistettu potentiaali lähes 2 x tavoite

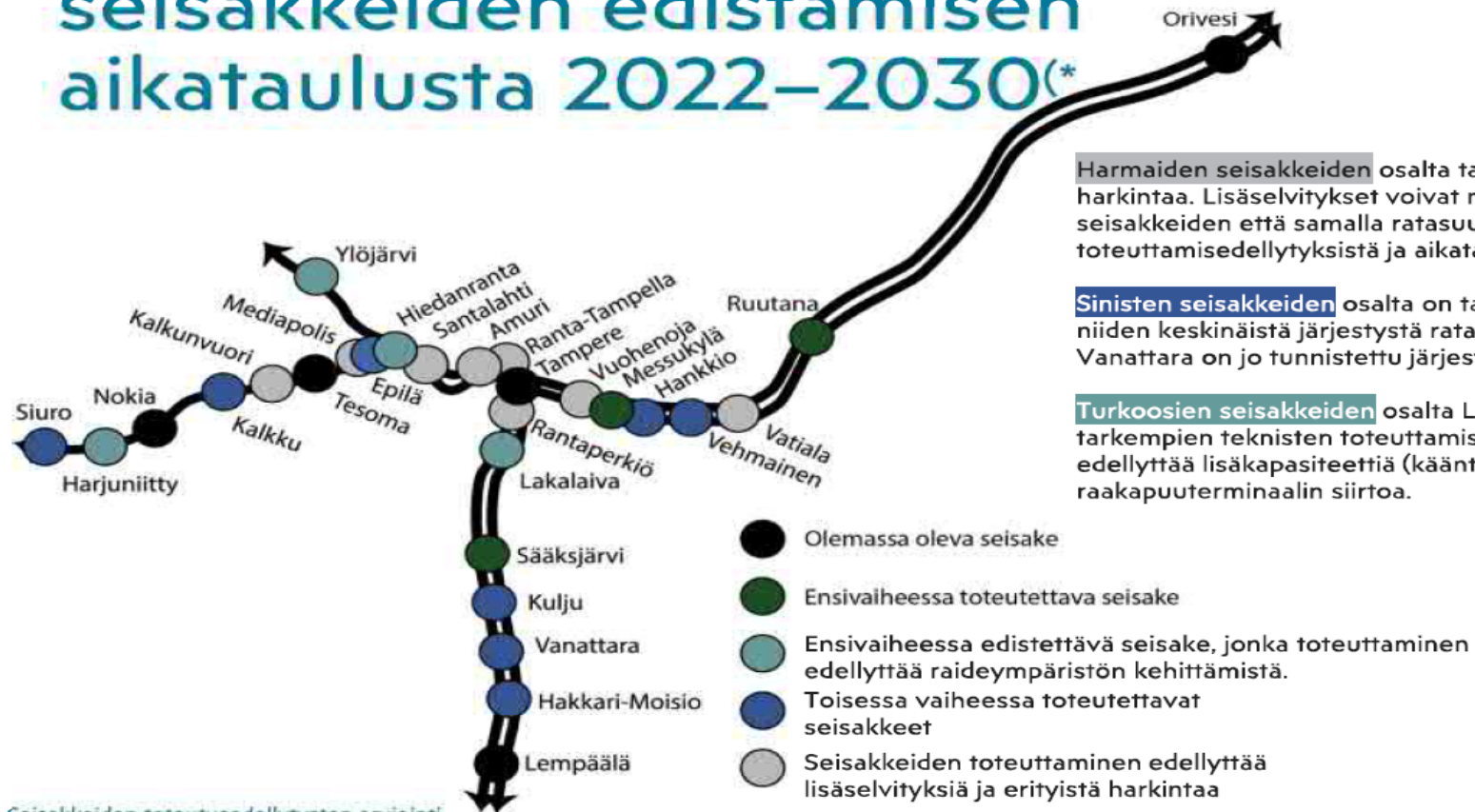
Teollisuuden tarpeet / satamat

- Teollisuuden toimintaedellytyksille tärkeää toimiva tavaraliikenne
  - Teollisuuden suurinvestoinnit
- Nokialta raideyhteys useisiin satamiin
  - Läntiset satamat Rauma ja Pori lähinnä
  - Geopoliittiset kysymykset korostavat jatkossa yhteyksiä juuri läntisiin satamiin?
- Rauman kanssa solmittu yhteistyösopimus
  - Tavoitteena myös logististen yhteyksien kehittäminen

Muodostunut käsitys eri seisakkeiden edistämisen aikataulusta 2022–2030^(*)

Harmaiden seisakkeiden osalta tarvitaan lisäselvityksiä ja erityistä harkintaa. Lisäselvitykset voivat muuttaa käsitystä sekä tutkittavien seisakkeiden että samalla ratasuunnalla olevien seisakkeiden toteuttamisedellytyksistä ja aikataulusta.

Sinisten seisakkeiden osalta on tarpeen myöhemmin priorisoida niiden keskinäistä järjestystä ratasuunnittain. Etelän suunnalla Vanattara on jo tunnistettu järjestyksessä ensimmäiseksi sinisistä.

Turkoosien seisakkeiden osalta Lakalaiva ja Hiedanranta edellyttävät tarkempien teknisten toteuttamisedellytysten tarkastelua. Harjuniitty edellyttää lisäkapasiteettia (kääntöraide) ja Ylöjärvi raakapuuterminaalin siirtoa.

Seisakkeiden luokittelu muodostaa lähtökohtia seisakkeiden huomioimiseen jatkosuunnittelussa. Ensivaiheessa toteutettavat ja edistettävät seisakkeet tulee ottaa työn alle välittömästi. Toisessa vaiheessa toteutettavat seisakkeet tulee huomioida toteuttamiseen tähtäävässä suunnittelussa. Muut seisakkeet tulee huomioida strategisessa suunnittelussa ja tuottaa niihin lisätietoa.

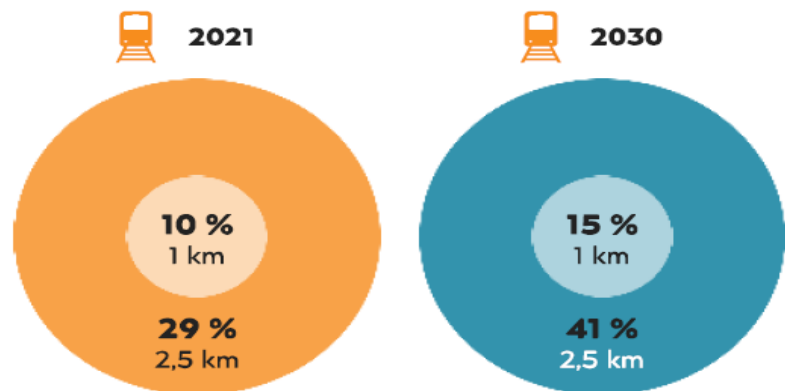
^{*)} Liite D. Seisakkeiden toteutusedellytysten arviointi

2030 Lähijunaliikenteen vaikutukset ^{TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU (*)}

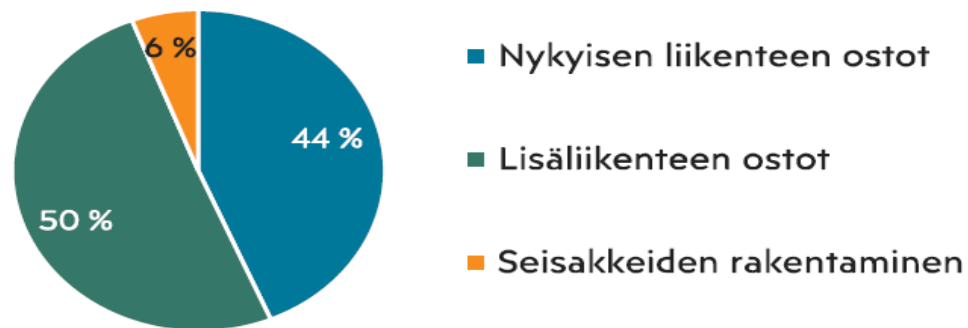
Lähijunaliikenteen vaikutusalueen kasvu

(väestön (2021: 400 000 ja 2030: 436 900) osuus Tampereen kaupunkiseudun väestöstä 1 km ja 2,5 km säteellä seisakkeista)

Kumulatiiviset kustannukset vuoteen 2030

Tehdyt kustannustarkastelut hahmottavat kokonaisuuteen liittyvien kustannusten mittaluokkia ja suhteita toisiinsa. Kustannukset ovat kokonaiskustannuksia maksajatahosta riippumatta. Liikenteen ostomenot määräytyvät sopimuskausittain. Rakentamismenot ovat kertaluonteisia, seisakkeiden osalta puhutaan joistakin miljoonista/seisake. Tarkat kustannusarviot riippuvat toteutusvaihtoehdosta ja tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Matkustajamääräarvio

Vertailun vuoksi, Nyssen matkustajamäärä vuonna 2019 oli noin 41 miljoonaa. Vuonna 2019 Tampereen kaupunkiseudun lähijunaliikenteen matkustajamäärä oli noin 45 000 matkustajaa.

2,6 miljoonaa

lähijunaliikenteen matkustajamäärän maksimipotentiali 2030. Arvio tilanteesta, jossa lähijuna vastaa asemanseuduilla joukkoliikenteen kulkutapaosuustavoitteen saavuttamisesta.

^{*)} Liite D. Seisakkeiden toteutusedellytysten arviointi, E. Matkustaja- ja vuoromääräpotentialin arvioiminen

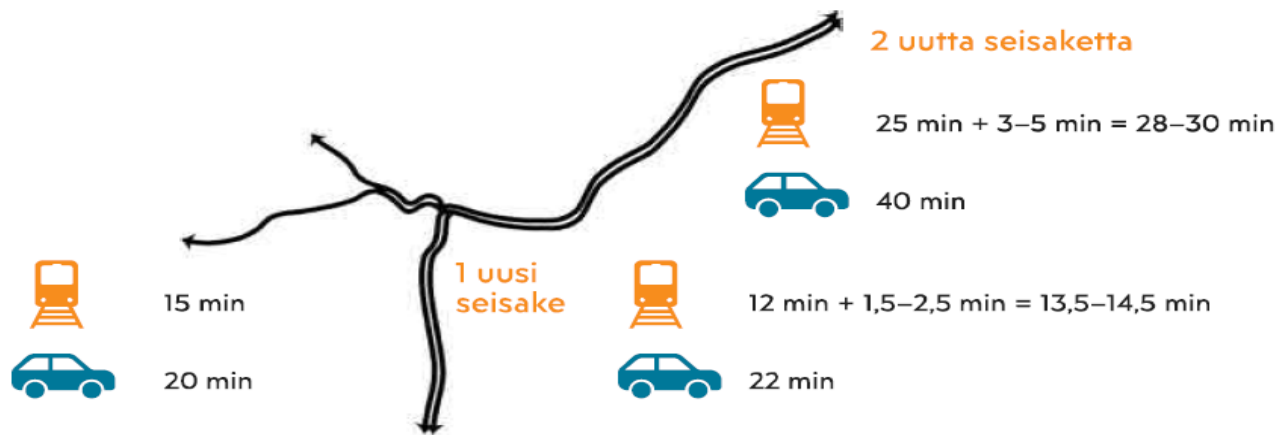

2030 Lähijunaliikenteen vaikutukset (*)

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Matka-aika kuntakeskuksista Tampereelle

Kapasiteetin lähijunille mahdollistama vuoromäärä

Suunta	Vuoromäärä
Lännen (Nokia)	3–4 vuoroa/h
Idän	1–2 vuoroa/h
Etelän	2–3 vuoroa/h

Kysyntäpotentiaali tukee taulukossa olevia vuoromääriä, kts. Osio E.

Suorat hiilidioksidipäästö- ja liikenneturvallisuusvaikutukset

Henkilöautoliikenteen hiilidioksidipäästöt pienenevät vuositasolla noin 280 tonnia (0,1 % seudun henkilöautoliikenteen hiilidioksidipäästöistä 2020) ja loukkaantumiset liikenteessä vähenevät noin 0,2 henkilöä vuodessa.

Vaikutusten arviointi on toteutettu huomioimalla todennäköisimmin toteutetut seisakkeet ja arvioimalla vain junaliikenteen kehittämisen suoria liikenteellisiä vaikutuksia.

^{*)} Liite F. Vaikutusten arvioinnin laskentatapa

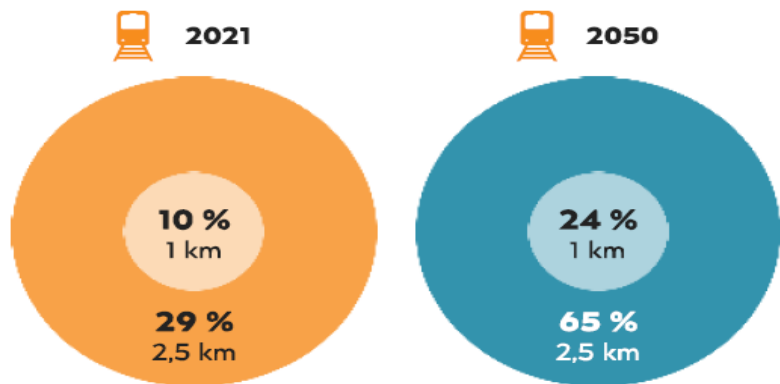
VI

2050 Lähijunaliikenteen vaikutukset (*)

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

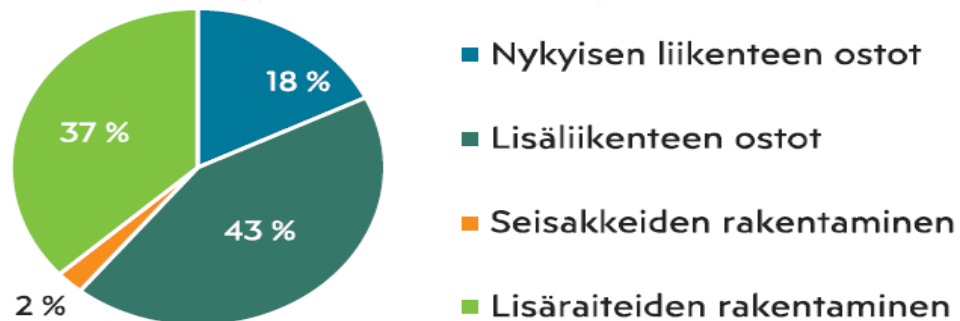
Lähijunaliikenteen vaikutusalueen kasvu

(väestön (2021: 400 000 ja 2050: 518 900) osuus Tampereen kaupunkiseudun väestöstä 1 km ja 2,5 km säteellä seisakkeista)

Kumulatiiviset kustannukset vuoteen 2050

Tehdyt kustannustarkastelut hahmottavat kokonaisuuteen liittyvien kustannusten mittaluokkia ja suhteita toisiinsa. Kustannukset ovat kokonaiskustannuksia maksajatahosta riippumatta. Liikenteen ostomenot määräytyvät sopimuskausittain. Rakentamismenot ovat kertaluonteisia, lisäraiteissa puhutaan sadan miljoonan suuruusluokasta/suunta. Tarkat kustannusarviot riippuvat toteutusvaihtoehdosta ja tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Matkustajamääräarvio

Vertailun vuoksi, Nyssen matkustajamäärä vuonna 2019 oli noin 41 miljoonaa. Vuonna 2019 Tampereen kaupunkiseudun lähijunaliikenteen matkustajamäärä oli noin 45 000 matkustajaa.

9,3 miljoonaa

lähijunaliikenteen matkustajamäärän maksimipotentiali 2050 Arvio tilanteesta, jossa lähijuna vastaa asemanseuduilla joukkoliikenteen kulkutapaosuustavoitteen saavuttamisesta.

*) Liite D. Seisakkeiden toteutusedellytysten arviointi, E. Matkustaja- ja vuoromääräpotentiaalın arvioiminen

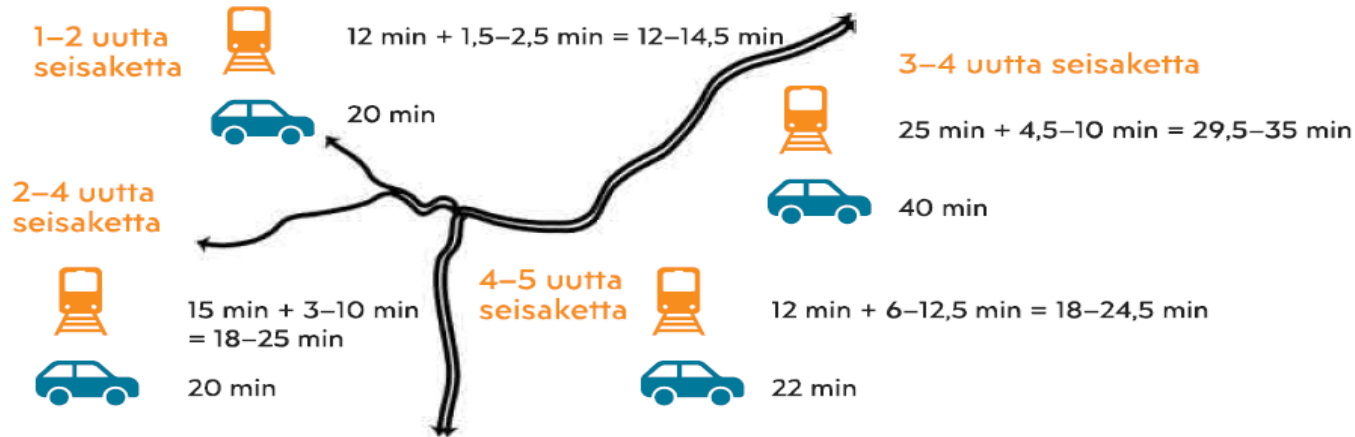

VI

2050 Lähijunaliikenteen vaikutukset (*)

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Matka-aika kuntakeskuksista Tampereelle

Suorat hiilidioksidipäästö- ja liikenneturvallisuusvaikutukset

Henkilöautoliikenteen hiilidioksidipäästöt pienenevät vuositasolla noin 2400 tonnia (0,7 % seudun henkilöautoliikenteen hiilidioksidipäästöistä 2020) ja loukkaantumiset liikenteessä vähenevät noin 2,2 henkilöä vuodessa.

-2400
tonnia

-2,2

Vaikutusten arviointi on toteutettu huomioimalla todennäköisimmin toteutetut seisakkeet ja arvioimalla vain junaliikenteen kehittämisen suoria liikenteellisiä vaikutuksia.

^{*)} Liite F. Vaikutusten arvioinnin laskentatapa

Väylävirasto 27/2020, Tre-Pori tarveselvitys

- Rataosuuden tärkein kehitystoimenpide Nokian ratapihan kehittäminen.
- Muita selvityksen keskeisiä toimenpide-ehdotuksia ovat
  - Lielahti–Nokia -rataosuuden kaksoisraiteen rakentaminen
  - välisuojustuspisteiden lisääminen koko rataosuudelle
  - Harjavallan ratapihan kehittäminen
  - akselipainon nosto rataosuuksilla Kokemäki–Harjavalta ja Mäntyluoto–Tahkoluoto
- Radan digitalisointi
- **Valtion investointirahoitus raitainfraan turvattava**
  - **Kapasiteettia lisää**

Raideliikenteen merkitys kunnalle (ChatGPT)

1. Taloudelliset vaikutukset
  - investointeja ja yrityksiä kuntaan, logistiset edut
  - työntekijöitä, asukkaita ja matkailijoita
2. Liikkuvuus ja saavutettavuus
3. Ympäristövaikutukset
4. Kaupunkisuunnittelu ja maankäyttö
  - hyvin suunniteltu raideliikennejärjestelmä toimii kaupunkien kehittämisen ja tiivistämisen katalyyttinä (Edistää kestävästä kaupunkikehitystä ja vähentää tarvetta hajauttaa kaupunkirakennetta)
  - se voi kannustaa asuinalueiden ja palveluiden keskittämistä asemien ympärille, mikä luo elinvoimaisia ja helposti saavutettavia kaupunkikeskuksia

NOKIAN
KAUPUNKI

TÄÄLLÄ SYNTYY TTA.

NOKIANKAUPUNKI.FI